

§ 64

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. valtuustoaloitteesta koskien sisäl- lissodan/kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien yhteisen muistolaatan hankkimista Hietaniemen hautausmaalle

HEL 2019-002038 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla aloitetta kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien yhteisen muistolaatan hankkimista Hietaniemen hautausmaalle.

Lautakunta toteaa, että kyseisestä aiheesta on tehty myös kuntalaisaloite, johon on toimialan kaupunginmuseossa laadittu virkamieslausunto 17.12.2018.

Kaupunginmuseo on ao. lausunnossaan todennut, että kaupungin sisällissodan muistovuoden 1918 työryhmän laatimassa toimintaohjelmassa tällaiseen muistolaattahankkeeseen ei ole varauduttu, eikä sen katsota kuuluvan kaupungin tehtävään, vaikka aloitteen tekijöiden ajatus onkin rakentava ja arvokas.

Kaupungin muistovuoden ohjelmassa keskityttiin erityisesti asukasnäkökulmaan ja kaupunkilaisten arkeen vuoden 1918 tapahtumien aikana. Näitä olivat mm. kaupunginmuseon Vihan kevät -näytelmä Hakasalmen huvilassa, jossa eri osapuolten kokemukset nousivat esiin sekä marraskuussa muistovuoden seminaari kaupungintalolla. Myös Valtioneuvostolla on ollut oma muistovuoden ohjelmansa, joka päättyi Säätälällä 4.12. pidettyyn seminaariin. Kaupungin osalta muistovuoden päättävä tapahtuma oli tammikuussa 2019 järjestettävä kaupunginvaltuuston juhlakokous, jonka yhteydessä julkistettiin muistovuoden pysyvin jälki, aiempaan valtuustoaloitteeseen perustunut historiatoimikunnan tuottama muistovuoden verkkosivusto integroituine karttasivuineen ja virtuaalimuistomerkki Santahaminan vankileirillä kuolleille. Tämä toteutettiin kaupunginvaltuuston tahdon ja päätöksen mukaisesti. Näihin panostuksiin kaupunki sitoutui vuotta suunniteltaessa. Muistovuoden suunnittelua tehtäessä tiedostettiin, että pysyviä sisällissotaan liittyviä muistomerkkejä on pääkaupunkiseudulla jo lukuisia. Hietaniemen laataesitys ei ollut valtuustossa esillä tuolloin.

09.04.2019

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole taloudellisia, eikä myöskään henkilöresursseja tämän tapaisten muistolaattojen suunnittelulle ja valmistelulle.

Yleisesti voi lisäksi todeta, että kaupungin määrärahoja ei enää vuosiin ole osoitettu perinteisten muistolaattojen toteuttamiseen - sen ei siis nähdä kuuluvan kaupungin toimialaan, vaan tällainen muistaminen kuuluu paremminkin kansalaisyhteiskunnan eri toimijoille. Siksi kaupunki näkee myönteisenä sen, että yksityiset tahot, yhdistykset, yritykset tms. tuottavat muistolaattoja, joissa historiallisia tapahtumia, ihmisiä ja asukkaita nostetaan näkyviksi. Yleensä muistolaattahankkeiden toteuttajina onkin viime vuosina ollutkin juuri jokin yksityinen taho, yritys tai yhdistys.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Vepsän aloite muistolaatasta.pdf
- 2 Kaupunginmuseon lausunto kuntalaisaloitteesta koskien 1918 muistolaattaa Hietaniemen hautausmaalle, 17.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 30.4.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 16:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että Helsingin kaupunki yhdessä Helsingin ev.lut. seurakuntayhtymän toteuttaisi yhteisen muistolaatan sisällissodan/kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien Hietaniemen hautausmaalle. Tämän katsotaan aloitteessa tukevan ja kunnioittavan kahden vuoden takaisen itsenäisyyden juhluvuoden "Yhdessä"-teemaa. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä. Myös kaupunginmuseon aikaisempi 17.12.2018 antama lausunto aiheeseen liittyvästä kuntalaisaloitteesta on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

09.04.2019

Asia/3

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Vepsän aloite muistolaatasta.pdf
- 2 Kaupunginmuseon lausunto kuntalaisaloitteesta koskien 1918 muistolaattaa Hietaniemen hautausmaalle, 17.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano